
[2025-94-RE](#)

Causa 2025-94-RE

(Felisberto Da Graça c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 616-2025. Recurs d'empara

Aute del 18 de desembre del 2025

BOPA núm. 157, del 31 de desembre del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de novembre del 2025, per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 19 de setembre del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 27 d'octubre del mateix any, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa, a la igualtat d'armes, a un recurs efectiu, i a un jutge imparcial, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, i, que s'adoptin les mesures per restaurar els drets fonamentals vulnerats, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 5 de setembre del 2025, la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça va presentar una querella contra el batlle, Sr. Eduard Canut Quimesó, per la presumpta comissió d'un delictes de retenció de mitjans de prova i per un presumpte delictes de prevaricació d'autoritat.

1.2. El 19 de setembre del 2025, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual decidia no admetre a tràmit aquesta querella i arxivava les actuacions com a diligències indeterminades, ja que els fets exposats en la querella no eren constitutius dels delictes denunciats.

1.3. La representació processal de la recurrent va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 27 d'octubre del 2025, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la decisió del Tribunal de Corts.

1.4. El 19 de novembre del 2025, la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 19 de setembre del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 27 d'octubre del mateix any, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa, a la igualtat d'armes, a un recurs efectiu, i a un jutge imparcial, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- En primer lloc, la recurrent al·lega la vulneració del dret a la "*tutela judicial efectiva*" i del principi *pro actione*, ja que considera que els tribunals penals ordinaris han efectuat una valoració del fons "*assenyalant que la pericial era de part*" i que només hagués calgut que la presentés al batlle instructor, cosa que, segons el seu parer, excedeix la funció reservada a la instrucció, afegint que aquests tribunals han interpretat de manera restrictiva els seus drets fonamentals i li han imposat un estàndard probatori incompatible amb aquesta fase procedimental.

- Retreu a la Sala Penal haver actuat com a jutge del fons, anticipant una absolució del querellat en lloc d'analitzar si els fets exposats podrien ser constitutius de delictes, tal com exigeix l'article 39 del Codi de procediment penal.

- En segon lloc, al·lega la vulneració dels drets a la defensa i a la igualtat d'armes, perquè la Sala Penal li pressuposa mala fe, sense cap base probatòria; fa una valoració probatòria anticipada, improcedent en fase d'admissió; i li imputa l'obligació exclusiva d'aportar la pericial, quan el batlle instructor querellat havia estat advertit en seu judicial de l'existència de la prova en qüestió.

- Segons el seu parer, les afirmacions efectuades per la Sala Penal introdueixen un perjudici i creen una situació de desigualtat i d'indefensió.

- En tercer lloc, addueix que les decisions impugnades són discrecionals i arbitràries, i no contenen una motivació lògica i raonable, com exigeix l'article 10 de la Constitució; concretament, contenen un error en la interpretació de l'article 424 del Codi penal. Segons el seu parer, considera il·lògic que el legislador agreugi la pena per a agents de l'autoritat i no per als batlles i que d'aquesta circumstància se'n derivi que l'apartat 2 de l'article no s'apliqui als batlles condueix a una interpretació il·lògica i formalista.

- Afegeix que aquest argument no té suport legal, ni doctrinal i que és contrari al principi de la interpretació estricta del dret penal i s'allunya completament de la funció d'un tribunal d'apel·lació; l'existència d'una qualitat especial del subjecte només configura una major pena, no l'existència del delictes.

- Conclou que les resolucions judicials impugnades fan una aplicació distorsionada i inacceptable del Dret, en termes que excedeixen el marge d'interpretació judicial admès constitucionalment, constituint una infracció greu del dret a la jurisdicció.

- La recurrent addueix que s'ha vulnerat el seu dret a un recurs efectiu i retreu a la Sala Penal no haver exercit el control de legalitat i de proporcionalitat exigible a un tribunal d'apel·lació, ja que no ha respost als arguments nuclears del recurs d'apel·lació, i, en canvi, ha emès una resolució que fa impossible l'accés real a la tutela judicial efectiva, fet que vulnera l'article 13 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals.

- També li retreu no haver respost a la qüestió del principi *pro actione*, ni a la del coneixement efectiu del batlle, ni a la de la prova pericial com a mitjà de descàrrec, ni a la possible prevaricació judicial, reduint els arguments a una simple afirmació circular.

- Finalment, considera que s'ha vulnerat el seu dret a un jutge imparcial, que es desprèn de l'acusació de la mala fe que se li imputa, sense cap contradicció i sense cap fonament probatori en l'expedient. Segons el seu parer, es tracta d'un judici valoratiu que fa dubtar de la neutralitat d'anàlisi i que genera l'aparença de parcialitat.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, i, que s'adoptin les mesures per restaurar els drets fonamentals vulnerats, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa al delictes de retenció de mitjans de prova, la Sala Penal constata que la querella es fonamenta en l'apartat 2 de l'article 424 del Codi penal que preveu que en el cas que l'autor del delictes sigui agent de l'autoritat, s'haurà d'imposar, a més, la pena d'inhabilitació per a l'exercici del

càrrec públic fins a 4 anys. Aquest apartat, com bé s'indica en la resolució recorreguda, no seria d'aplicació al cas d'autes, perquè un batlle no és un agent de l'autoritat, encara que es vulgui justificar en aquest supòsit, la imposició d'una pena d'inhabilitació per a l'exercici de càrrec públic, no prevista en l'apartat primer del mateix text legal. No obstant això, val a dir que l'aute recorregut no es limita a excloure, per aquest únic motiu, l'aplicació del delictes objecte de querella (article 424.2), sinó que en el seu considerant segon, el Tribunal de Corts analitza els fets que la part querellant atribueix al batlle querellat, per concloure que els mateixos tampoc poden ser constitutius del delictes de retenció de mitjans de prova, tal i com es troba definit a l'apartat 1 del mateix article. I ho fa efectuant una correcta valoració, no de la prova, doncs, la querella s'ha inadmès a tràmit, sinó dels fets que s'hi exposen, dels quals es desprèn essencialment, que no es troba reunit l'element objectiu del tipus, ja que el batlle no podia retenir un mitjà de prova que no tenia. En aquest sentit, l'aute recorregut explica detalladament que la prova (pericial informàtica) que la part querellant retreu al batlle no haver incorporat en la causa que estava instruint, no es trobava en la seva possessió (com requereix efectivament l'article esmentat), sinó que es tractava d'una pericial de part, aportada per la querellant en el marc d'un altre procediment, instruït per una altra batlle, fet del qual no havia de tenir coneixement el batlle querellat, més si es té en compte que amb anterioritat (el 3 d'abril del 2023), i davant les manifestacions de la recurrent, ja havia cursat un ofici a la batlle instructora d'aquella altra causa, la qual li havia contestat el 2 de maig del 2023, que aquesta pericial no existia, ja que va ser aportada posteriorment per la querellant (concretament, el 2 de juny del 2023), que és a aquella a qui li corresponia, en qualsevol cas, i en els tràmits que el procediment penal preveu expressament a tal efecte (article 121 o si escau, 123 o fins i tot 132 del Codi de procediment penal) adjuntar a l'altra causa, en el marc de la qual se'n pretenia també prevaler, sobretot si es té en compte que segons consta en la pròpia querella, la recurrent disposava d'aquesta pericial, encomanada per ella mateixa, des del 2 de juny del 2023, i que el batlle no va dictar l'aute de conclusió de sumari fins al 19 de juliol del mateix any.

- Conclou que aquesta passivitat i les conseqüències o els perjudicis que se'n puguin derivar només poden ser imputables a la recurrent i no poden ser constitutius del delictes de retenció de mitjans de prova, ni suposar cap menyscabament de les garanties processals o dels drets fonamentals de la recurrent.

- Pel que fa al delictes de prevaricació, la recurrent invoca i transcriu en la seva querella, l'article 372 del Codi penal relatiu a la prevaricació d'autoritat o funcionari, inaplicable al cas d'autes, en no tractar-se, tal i com es fa constar en l'aute recorregut, de decisions dictades en el marc d'un afer administratiu com requereix el tipus. En el seu escrit de recurs, la recurrent modifica la qualificació dels fets i el delictes objecte de querella, invocant l'article 400, relatiu a la prevaricació judicial, sense alterar, però, els fets, reiterant que la decisió prevaricadora seria l'aute de conclusió de sumari dictat pel batlle, el 19 de juliol del 2023, ja que no va incorporar abans la pericial informàtica que sabia que existia en el marc d'un altre procediment. Aquests fets van ser igualment examinats per l'aute recorregut que descarta que puguin ser constitutius del delictes de prevaricació judicial i això per dos motius: 1) l'aute de conclusió adoptat no és una resolució injusta en el sentit de no ajustada a dret, tractant-se a més d'una resolució que no posa fi al procediment, sinó simplement a la instrucció, podent les parts demanar-ne amb posterioritat la revocació i la pràctica d'aquelles diligències del seu interès; i, 2) la part recurrent vincula el delictes de prevaricació, qualificat erròniament dins del supòsit de l'article 372 del Codi penal, però examinat dins de l'òptica del delictes de prevaricació judicial previst a l'article 400 del mateix Codi, amb la comissió del ja examinat delictes de retenció de mitjans

de prova, establerta a l'article 424 esmentat, el qual s'ha declarat que no existeix, motiu pel qual el delictes de prevaricació "*decau pel seu propi pes*".

- La Sala Penal constata que del relat dels fets de la querella se'n desprèn que el delictes de prevaricació s'hauria comès en concurs medial amb el de retenció de mitjans de prova (és no incorporant a la causa una pericial informàtica, de la qual coneixia l'existència, que el batlle hauria pogut dictar l'aute de conclusió de la instrucció, sent, per tant, de la retenció de mitjans de prova que derivaria el caràcter injust de la resolució -aute de conclusió- presumptament prevaricadora), així doncs, havent-se descartat, per les raons ja exposades, el delictes de retenció de mitjans de prova, el de prevaricació decau també necessàriament, tal i com s'indica en la resolució recorreguda.

- Per tots aquests motius, la Sala Penal desestima el recurs d'apel·lació i confirma íntegrament la decisió del Tribunal de Corts.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. Convé recordar que la interpretació dels fets i de les normes aplicables corresponen a les jurisdiccions ordinàries, llevat que això condueixi a una resolució il·lògica, arbitrària, no raonable o que infringeixi els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.3. En aquesta causa, la Sala Penal confirma l'anàlisi efectuada pel Tribunal de Corts que va establir que: 1) la recurrent havia evocat davant el batlle instructor l'existència d'una pericial informàtica realitzada en el marc d'una altra causa penal, sense precisar que aquesta pericial havia estat duta a terme a iniciativa seva; 2) el batlle instructor va recercar, tal com havia de fer-ho, prop de la batlle instructora de l'altra causa en qüestió la pericial esmentada i se li va donar una resposta negativa respecte de l'existència d'aquella pericial; i, 3) la recurrent disposava de la pericial abans la conclusió del sumari.

3.4. Per tant, és lògic considerar, tal com ho va fer el Tribunal de Corts i, tal com ho va confirmar la

Sala Penal, que no es pot concloure a una eventual retenció de prova per part del batlle instructor, ja que aquest no disposava de l'element de prova en litigi, tot i haver-lo recercat, seguint les indicacions, com a mínim succintes, facilitades per la persona que estava en possessió d'aquesta prova.

3.5. Així doncs, la inadmissió a tràmit de la querella i l'arxivament de les actuacions com a diligències indeterminades estan fonamentats en Dret sobre la base de les disposicions del darrer apartat de l'article 39 del Codi de procediment penal, i no poden ser qualificades ni d'il·lògiques, ni d'absurdes, ni d'arbitràries.

3.6. La recerca endegada pel batlle instructor, en virtut de la informació facilitada per la recurrent, no permet pretendre a una vulneració del principi *pro actione* com al·lega la recurrent.

3.7. Contràriament a allò que pretén, la decisió impugnada no vulnera el seu dret a la defensa, ja que en el decurs del procediment serà possible que aporti la pericial que va ser efectuada a petició seva i de la qual disposa.

3.8. Recordar que sent la recurrent l'única persona que disposa d'una prova, i que la decisió de presentar-la o de no presentar-la li correspon, no equival a establir un règim sobre la prova que no està previst per la llei, com ella pretén. Es tracta d'una simple constatació, com la de la mala fe, que consisteix en retreure al batlle instructor la retenció d'una prova, que aquest no té, quan ella sí que la té, però no li presenta.

3.9. En conclusió, la decisió impugnada està fonamentada en Dret i no pot ser titllada d'il·lògica, ni d'absurda, ni d'arbitrària i els arguments de la recurrent no permeten suposar cap vulneració dels seus drets constitucionals, per aquests motius el seu recurs d'empara ha de ser inadmès a tràmit per la manca de contingut constitucional de les seves pretensions (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2025-94-RE interposat per la representació processal de la Sra. Paula Cristina Felisberto Da Graça contra l'aute del 19 de setembre del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute del 27 d'octubre del mateix any, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al Tribunal de Corts, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de desembre del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet
